

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-08/2

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 28. siječnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 146. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu dostavljam *Interpelaciju o odgovornosti Vlade Republike Hrvatske za inflaciju*, koju je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbama članka 145. Poslovnika Hrvatskoga sabora podnijelo 16 zastupnika u Hrvatskom saboru, aktom od 20. siječnja 2025. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela sudjelovat će zastupnici Kluba zastupnika Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA MOSTA
I NEZAVISNOG ZASTUPNIKA JOSIPA JURČEVIĆA
ZASTUPNICI U HRVATSKOM SABORU

Primijeno:	21-01-2025		
Klasifikacijska oznaka	021-03/25-08/2	Org. jed.	65
Uredžbeni broj:	653-25-1	Pril.	2
		Vrijednost	-

U Zagrebu, 20. siječanj 2025. god.

Hs**NP*021-03/25-08/2*653-25-1**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: INTERPELACIJA O ODGOVORNOSTI VLADE ZA INFLACIJU

Poštovani,

u prilogu ovoga dopisa dostavljamo Interpelaciju o odgovornosti Vlade za inflaciju, koju temeljem čl. 86. st. 2. Ustava Republike Hrvatske i čl. 145. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosi 16 zastupnika Hrvatskoga sabora.

Tražimo da Interpelaciju uvrstite u Dnevni red sjednice Hrvatskog sabora.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih tijela u svojstvu predlagatelja sudjelovat će saborski zastupnici kluba Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića

S poštovanjem,

U ime predlagatelja:

Klub Mosta i nezavisnog zastupnika Josipa Jurčevića

Temeljem članka 86. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 85/10 – pročišćen tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, u daljnjem tekstu Ustav), a u vezi s člankom 145. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18 – pročišćen tekst, u daljnjem tekstu Poslovnik), 16 zastupnika u Hrvatskom saboru podnosi ovu

INTERPELACIJU

O ODGOVORNOSTI VLADE ZA INFLACIJU

Radi:

Nedovoljne zaštite građana od neopravdanog kontinuiranog povećanja cijena.

O b r a z l o ž e n j e

U članku 86. stavku 2. Ustava napisano je da „najmanje jedna desetina zastupnika Hrvatskog sabora može podnijeti interpelaciju o radu Vlade Republike Hrvatske ili pojedinog njezinog člana“, a člankom 145. stavkom 1. Poslovnika propisano je da se interpelacijom „na sjednici Sabora otvara rasprava o radu Vlade u cjelini ili o pojedinim odlukama Vlade ili ministra ako one odstupaju od općeg stajališta Vlade ili ministarstva u provođenju zakona ili utvrđene politike“.

Imajući u vidu citirane odredbe Ustava i Poslovnika, 16 zastupnika u Hrvatskom saboru smatra da je neophodno otvoriti raspravu o radu Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske narodne banke, glede izostanka zaštite građana od neopravdanog povećanja cijena roba i usluga. Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska narodna banka nisu poduzele aktivnosti kao što su to činile neke

druge države kod uvođenja eura mada su brojni opozicijski zastupnici upozoravali i tražili tijekom dodatnu zaštitu građana od neopravdanog podizanja cijena.

Na primjeru nama susjedne Slovenije koja je uvela euro u vrijeme stabilnih makroekonomskih uvjeta u eurozoni mogli smo vidjeti kako postoji trend rasta cijena nakon ulaska u eurozonu koji nije jednokratni.

Slovenija se borila protiv neopravdanog podizanja cijena crnim listama koje su uveli 2006. godine i redovno ih ažurirali do 2009. godine. Unatoč tim mjerama Slovenija je 2007. i 2008. zabilježila najveću inflaciju u eurozoni. Analiza koju je Finance.sl napravio 2015. pokazala je da su u osam godina od uvođenja eura cijene, među ostalim, porasle za čak 48% za šalicu kave, 42% za pivo u baru, a 29% za frizuru. Konkretno, šalica kave 2006. je koštala u prosjeku 81 cent, a 2015. već 1.20 eura. Ukupni prosječni rast cijena iznosio je 15%, prema njihovoj analizi.

Hrvatska narodna banka morala je upozoriti Vladu Republike Hrvatske da nije dobro uvoditi Euro u vrijeme krajnje neizvjesnosti i nestabilnih makroekonomskih uvjeta u eurozoni uslijed posljedica pandemije COVID-19, agresije Ruske Federacije na Ukrajinu te poremećaja u dobavnim lancima i na tržištu energenata, poglavito nafte, prirodnog plina i električne energije.

Gubitkom nacionalne valute i monetarnog suvereniteta HNB je izgubio vlastite instrumente za borbu protiv inflacije kao što je bila tečajna politika, kamatne stope i obvezna pričuva banaka.

Suprotno ekonomskoj logici, Hrvatska narodna banka podržala je odluku Vlade o uvođenju eura u nestabilnim makroekonomskim okolnostima, a posljedice te loše odluke naši sugrađani i danas osjećaju. Sadašnji guverner Hrvatske narodne banke sudjeluje u radu Upravnog vijeća Europske središnje banke (ECB), no stvarnu monetarnu politiku eurozone definira isključivo šest članova Izvršnog odbora ECB-a. Ti članovi, koji dolaze iz Francuske, Italije, Njemačke, Španjolske, Nizozemske i Irske, zajednički predstavljaju čak 80% novčane mase eurozone.

Iako je bilo jasno da će odluke u eurozoni donositi dominantno zemlje s najvećim ekonomijama, guverner Vujčić više je puta naglašavao kako će Republika Hrvatska, ulaskom u eurozonu, sjediti za stolom i aktivno sudjelovati u odlučivanju. Međutim, realnost je drugačija: o monetarnoj politici se odlučuje centralizirano, a Hrvatska je suočena s posljedicama univerzalnih odluka, poput identične kamatne politike koja se primjenjuje na ekonomije Njemačke ili Francuske.

Posljedice takve politike vidljive su već sada. Od uvođenja eura 2023. godine do danas, Hrvatska narodna banka isplatila je bankama čak milijardu eura na prekonocne depozite zbog

visokih kamatnih stopa. Osim toga, u Eurosustav smo prenijeli čak 26 milijardi eura naših deviznih rezervi, koje smo stekli zahvaljujući nerealno postavljenom tečaju kune. Taj tečaj, nametnut kao dio strategije uvođenja eura, devastirao je konkurentnost našeg izvoza, ostavljajući dugoročne posljedice za gospodarstvo.

U svojim izjavama predstavnici i članovi Vlade RH, kao i guverner HNB-a Vujčić uvjerali su hrvatsku javnost da će trošak konverzije, odnosno povećanje cijena biti u prosjeku 0,25 do 0,30 % kao što je bio slučaj u ostalim državama prilikom prelaska na Euro kao službenu valutu.

A što sada guverner Vujčić izvještava Sabor u polugodišnjem izvješću za prvih šest mjeseci 2024. godine? Citiram:

„Višoj inflaciji u Hrvatskoj od prosjeka europodručja pridonose, među ostalim, snažna turistička potražnja nerezidenata praćena rastom gospodarske aktivnosti i osobne potrošnje, jači rast troškova rada, razlike u strukturi potrošačke košarice s većim udjelom hrane te nastavak procesa konvergencije razine cijena prema prosjeku europodručja.“

Guverner Vujčić pritom zaboravlja jednu ključnu stvar: nije analitičar ili komentator tržišnih kretanja, već guverner Hrvatske narodne banke, institucije koja bi trebala preuzeti odgovornost za djelovanje u monetarnim i financijskim okvirima. Umjesto prepisivanja općih obrazloženja, očekivali bismo konkretne odgovore na to kako HNB planira adresirati probleme poput rastućih troškova zaduživanja, inflacije iznad prosjeka eurozone i gubitka konkurentnosti naše ekonomije.

Umjesto analize, trebamo strategiju. Hrvatski građani i gospodarstvo ne mogu si priuštiti luksuz pasivnog promatranja ili opravdanja bez djelovanja.

Svjedoci smo nažalost da je u Republici Hrvatskoj došlo u više navrata do drastičnog poskupljenja roba i usluga koje se mogu povezati za ulaskom u eurozonu.

Odgovornost Vlade za inflaciju

U članku 56. Ustava RH navodi se kako je svaki zaposleni ima pravo na zaradu kojom može osigurati sebi i obitelji slobodan i dostojanstven život.

Vlada RH se ne može sukladno Zakonu o zaštiti potrošača pozvati na nepoštenu poslovnu praksu jer članak 34. Zakona o zaštiti potrošača ne navodi podizanje cijena kao nepoštenu poslovnu praksu. Vlada je temeljem članka 129. Zakona o zaštiti potrošača trebala uključiti

značajnije i financijski pomoći udruge potrošača koje bi provodile dobrovoljnu kontrolu postupanja trgovaca sukladno navedenom članku Zakona o zaštiti potrošača. Nositelji zaštite potrošača su jasno definirani u članku 131. Zakona o zaštiti potrošača i uključuju Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske, nadležno ministarstvo, nadležne inspekcije, Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača, poslovna udruženja, udruge za zaštitu potrošača, jedinice lokalne samouprave i ostala javnopravna tijela. Postavlja se pitanje zašto nije donio **akcijski plan** koji bi uključivao sva navedene nositelje zaštite potrošača? Umjesto toga Vlada RH je odustala čak i od crnih lista.

Štoviše, inflacija je izravno punila državni proračun putem rasta osnovica za PDV, dok je sebična i neodgovorna Vlada, predvođena premijerom, odlučila povećati vlastite plaće za nevjerojatnih 80%. Tek nakon toga sjetili su se umirovljenika, kojima su mirovine povećane „čak deset puta manje“.

Uz to, Vlada je pokrenula utrku rasta cijena i plaća u javnom i državnom sektoru, čime je dodatno potaknula inflatornu spiralu kojoj se ne nazire kraj. Umjesto odgovorne fiskalne politike koja bi pružila stabilnost i podršku najranjivijim skupinama, svjedočimo nepromišljenim potezima koji povećavaju teret inflacije na građane i gospodarstvo.

Temeljem svega navedenog smatramo da Vlada RH nije adekvatno i preventivno zaštitila građane od drastičnog rasta cijena i usluga u procesu uvođenja eura. Time je dodatno ugrožen životni standard hrvatskih građana. Nije se poduzela niti jedna konkretna mjera kako ne bi došlo do zlouporabe od strane pojedinih gospodarskih subjekata zbog ulaska u eurozonu, nego je sve prepušteno tržištu, odnosno volji i 'samovolji' kako trgovačkih lanaca, tako i vršitelja usluga.

Odgovornost Hrvatske narodne banke za inflaciju

Sukladno članku 3. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, glavni cilj HNB-a je „održavanje stabilnosti cijena.“

Nedavno je u svom intervjuu guverner HNB-a izjavio: „*Građani imaju u glavi perceptivnu inflaciju - cijene kojih se sjećaju, a ne realne*“. Inflacija nije memorijalni centar gdje se potrošači prisjećaju davnih događaja već ona predstavlja odraz porasta cijene koja se nalazi uz same artikle koje građani itekako znaju čitati i koje itekako osjete povećanja tih cijena u svojim novčanicima. Trenutna politika Vlade Republike Hrvatske i HNB-a ne uzimaju u obzir dugoročne ekonomske posljedice za građane, što može rezultirati daljnjim povećanjem životnih

troškova i smanjenjem životnog standarda. Vlada i HNB prebacuju odgovornost na građane svojom retorikom i svojim ponašanjem što ovom interpelacijom zapravo želimo promijeniti. Prema harmoniziranom indeksu potrošačkih cijena (HIPC), hrvatska godišnja stopa inflacije bila je najviša u eurozoni. Cijene u prosincu prošle godine porasle su za 4,5 % u odnosu na prosinac 2023. godine. Još su samo Belgija (4,4 %) i Estonija (4,1 %) zabilježile stope više od 4,0 %, a prosjek za eurozonu bio je 2,4 %.

Kumulativni rast stope inflacije od 2022. do 2024., mjeren harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HICP), iznosi 24%. No, ta statistika stvara lažnu sliku za građane, jer oni svoju skromnu potrošačku košaricu plaćaju i 70–100% više nego prije.

I Vlada i guverner HNB-a itekako su svjesni činjenice da se stope inflacije među zemljama eurozone često značajno razlikuju. Službeno objašnjenje Europske središnje banke (ECB) za te razlike može se sažeti u nekoliko točaka:

1. **Različite faze gospodarskog ciklusa.** Tijekom gospodarskog uspona inflacija raste zbog veće potražnje, dok u kriznim razdobljima opada zbog smanjenja potrošnje i pada prihoda kućanstava.
2. **Razlike u razinama općeg dohotka.** U zemljama s većim udjelom potrošnje na hranu, poput Hrvatske, inflacija raste jer hrana ima veću težinu u potrošačkoj košarici.
3. **Administrativni čimbenici.** U nekim zemljama cijene su regulirane od strane vlasti (primjerice javni prijevoz), a promjene tih “kontroliranih cijena” ili poreza, poput PDV-a, mogu privremeno utjecati na inflaciju.

Što je, prema tim priznatim objašnjenjima Eurosustava i HNB-a, poduzeto? Je li guverner HNB-a upozorio premijera Plenkovića na opasnost podizanja plaća Vladi u kontekstu inflatornih pritisaka? Je li Plenković smanjio ili barem ujednačio dohodovne razlike? Naprotiv, podignute su plaće „odabranima“, dok 20% populacije s najnižim primanjima i dalje živi na granici siromaštva, plaćajući inflaciju „do 50%“. Koje je administrativne mjere Plenkovićeva Vlada poduzela za kontrolu inflacije, osim preporuka o „kilogramima“? Ništa.

Primjera ima još. Prema podacima Europskog bankovnog tijela (EBA) za treći kvartal 2024., prinos na kapital banaka u Hrvatskoj iznosi čak 18,4%, dok je prosjek EU-a 11,1%. U Hrvatskoj dominiraju talijanske i austrijske banke, čiji prinosi na kapital u matičnim zemljama iznose 15,7% (Italija) i 13,6% (Austrija). Ogromni transferi dobiti iz Hrvatske odlaze prema njihovim matičnim zemljama, dok hrvatski građani plaćaju taj luksuz.

Štoviše, stopa likvidnosti banaka u Hrvatskoj iznosi visokih 225%, jer se bankama isplati držati novac na računima HNB-a, gdje dobivaju 3% kamate, nego davati kredite. Za usporedbu, stopa likvidnosti u Italiji je 170%, a u Austriji 168%. Kakve je mjere HNB poduzeo? Ništa, jer je to u nadležnosti Frankfurta i ECB-a.

Pa zar guverner Vujčić, kako je tvrdio, ne sjedi „za stolom“? Sjedi, ali očito je potpuno nebitan.

Zaključno, unatoč jasnim pokazateljima konstantnog rasta inflacije iz godine u godinu, Hrvatska narodna banka nije povukla nijedan potez kojim bi ispunila svoj temeljni zadatak, a to je obuzdavanje rasta cijena, odnosno smanjenje inflacije.

Potpisnici ove interpelacije traže

usvajanje sljedećih zaključaka:

1. Hrvatski sabor smatra Vladu Republike Hrvatske i Hrvatsku narodnu banku odgovornima za trenutnu inflaciju jer su u ključnim trenucima, unatoč jasnim pokazateljima nadolazeće inflacije žurili uvoditi Euro kao sredstvo plaćanja čime smo izgubili najjači alat za borbu protiv inflacije – vlastitu valutu. Nažalost dogodilo se prerano uvođenje Eura u okolnostima precijenjene HRK. To bi značilo da je za određenu vrijednost HRK, Hrvatska dobivala premalo Eura što je kontinuirano poticalo uvoz i uvjetovalo neisplativost proizvodnje i izvoza. Posljedično se dogodio efekt preračunavanja iz HRK u Euro jer se dogodila percepcija da “malo Eura u precijenjenoj HRK treba zamijeniti sa puno više Eura.” Tako je kod preračuna vrijednosti neke robe ili proizvoda od 5 HRK kod zaokruživanja došlo do 1€, a to je inflacija od 50%.
2. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku od 30 dana omogući izvršavanje Zakona o kreditnim institucijama, konkretnije članka 308., koji kaže da će Hrvatska narodna banka (HNB) propisati pravilnik o naknadama banaka. HNB to nikada nije napravila nego je tražila banke metodologiju izračuna. Smatramo da je to u potpunosti nepotrebno kada je u

moći HNB-a zaštititi potrošače. HNB odbija koristiti makro prudencijalne mjere koje ima na raspolaganju kako bi potaknuo banke da kreditiraju proizvodnju.

3. **Hrvatski sabor obvezuje Hrvatsku narodnu banku**, točnije guvernera Hrvatske narodne banke, da svakog mjeseca najmanje jednom na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora podnese izvješće o donesenim i provedenim mjerama i rezultatima istih tih mjera Hrvatske narodne banke kojima se utječe na kontrolu cijena nakon uvođenja Eura.
4. **Obvezuje se Vlada RH da u roku od 30 dana** napravi izvještaj i dostavi Hrvatskom saboru procjenu utjecaja ulaska Hrvatske u OECD na kretanje razine cijena svih komponenti kako temeljne tako i ukupne inflacije.
5. **Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku 30 dana** se uredi protokol odabira viceguvernera i guvernera Hrvatske narodne banke, kao i čelnih pozicija Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) u Hrvatskom saboru i to pred Odborom za financije na isti način kako se pred Odborom za vanjske poslove ispituju i odabiru kandidati za veleposlanike u stranim misijama.
6. **Hrvatski sabor obvezuje ministra gospodarstva i održivog razvoja** da svakog mjeseca najmanje jednom na plenarnoj sjednici Hrvatskog sabora podnese izvješće o donesenim i provedenim mjerama Vlade Republike Hrvatske kojima se utječe na kontrolu cijena nakon uvođenja eura.
7. **Obvezuje se Vlada Republike Hrvatska da u roku 30 dana javno objavi**, te svakih 14 dana ažurira, tzv. crne liste trgovaca i vršitelja usluga koji su neopravdano povećali cijene proizvoda i usluga.
8. **Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da zbog nedovoljne zaštite građana** od neopravdanog povećanja cijena prije i nakon uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj svi koji su bili u Upravljačkom odboru te Koordinacijskom odboru za prilagodbu gospodarstva i zaštitu potrošača snose odgovornost.
9. **Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku 30 dana** predoči prijedlog Zakona o Državnoj reviziji na način koji omogućava proširenje ovlasti Državnog ureda za reviziju

(DUR) u pogledu revizije Hrvatske narodne banke (HNB), uz očuvanje njezine neovisnosti zajamčene Ustavom Republike Hrvatske i pravilima Europske središnje banke (ECB). Predložene izmjene zakona trebale bi precizirati da Državni ured za reviziju može provoditi nadzor administrativnih, financijskih i operativnih aktivnosti HNB-a, dok bi monetarna politika ostala isključivo u nadležnosti HNB-a, u skladu s europskim normama. Ovakva praksa omogućila bi povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu HNB-a, bez ugrožavanja njezine funkcionalne neovisnosti. Primjer Slovenije, gdje je Državna revizija na temelju izvještaja „*Računskog sodišča Republike Slovenije*“ 9. prosinca 2020. godine utvrdila brojne nepravilnosti Banke. Ova predložena mjera pokazuje da se s ovakvim pristupom može postići učinkovito usklađivanje nacionalnih i europskih standarda. Vlada je dužna osigurati da predložene izmjene zakona budu u potpunosti usklađene s načelima ECB-a i najboljim praksama zemalja eurozone. Posebnu pažnju treba posvetiti jasnom definiranju revizorskih ovlasti, koje će uključivati nadzor nad učinkovitosti upravljanja resursima i poštivanjem pravnih okvira, uz izbjegavanje uplitanja u odluke o monetarnoj politici. Dodatno, potrebno je razviti smjernice za suradnju između HNB-a i Državnog ureda za reviziju te osigurati edukaciju i tehničku podršku za provedbu složenih revizorskih postupaka. Time bi Hrvatska dobila regulatorni okvir koji balansira između transparentnosti i neovisnosti, osiguravajući povjerenje javnosti u rad ključnih institucija.

- 10. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da u roku 30 dana** preko Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN), Državnog inspektorata i Agencije zaštitu potrošača (AZP), istraži potencijalno dogovorene oligopolske cijene koje su sukladno Zakonu o tržištu tržišnog natjecanja definiren kao teške povrede. Teškim povredama, prema članku 61. ZTN-a, smatraju se sljedeće radnje: sklapanje zabranjenog sporazuma ili sudjelovanje u sporazumu kojim je narušeno tržišno natjecanje, zlouporaba vladajućeg položaja, sudjelovanje u provedbi zabranjene koncentracije poduzetnika, nepostupanje po rješenju Agencije kojim se određuju mjere za uspostavu tržišnog natjecanja ili određuje privremena mjera. Kazne za kartelske dogovore u Hrvatskoj propisane su Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja (NN 79/09, 80/13, 41/21). Konkretno, odredbe o novčanim kaznama nalaze se u: Članku 61. stavku 1. točki 1. Ovdje se propisuje kako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) može izreći novčanu kaznu poduzetnicima do 10% ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog na svjetskoj razini, ako prekrše odredbe članka 8. ili članka 13. istog zakona. Nije moguće da isti artikli koštaju 2-3 puta manje u susjednim zemljama nego u Hrvatskoj

ili činjenica da proizvodi proizvedeni u Hrvatskoj koštaju više nego u susjednim zemljama gdje se izvoze.

**INTERPELACIJU O ODGOVORNOSTI VLADE I HRVATSKE
NARODNE BANKE ZA INFLACIJU podnose zastupnici:**

Red. Br.	IME I PREZIME ZASTUPNIKA	POTPIS
1.	MILKO BUZY	
2.	IVICA LEDENKO	
3.	NIKOLA GRNOJ A	
4.	LOUIS PERJURIC	
5.	DACIBOR PACU	
6.	JOSIP JURČEVIĆ	
7.	DALIJA OREŠKOVIC'	
8.	MARIN ALIĆ	
9.	ANTE KUGUNČIĆ	
10.	Božo Petrov	
11.	ANNA KRATK - JANIČIĆ	
12.	VILTARDA KNEŽEVIĆ	
13.	KREŠIMIR ČABAJ	
14.	Marijan Pavliček	
15.	Igor Petenel	

